

■ **LEGAL**PARTNER

FILIPCZYK KARABASZ ŻEBRYK
SPÓŁKA PARTNERSKA RADCÓW PRAWNYCH

Wydarzenia prawne

Radca prawny obrońcą	3
Nowy Informator Statystyczny	3
Monitor Sądowy i Gospodarczy on - line	4
Nowelizacja Kodeksu pracy	4
Znaczenie prawne uchwał Sądu Najwyższego	5
Zatrudnienie niepełnosprawnych	6

Z orzecznictwa

Spółka nie odpowiada za przestępstwo członka zarządu	7
Odpowiedzialność gminy za szkodę wyrządzoną przez wykonawcę	7
Podatki muszą się przedawniać	8
Prawo do obrony z urzędu	8
Likwidacja „małych sądów” skutkuje nieważnością postępowań sądowych?	9

W kancelarii

Program Promocji Wiedzy o Konstytucji	10
---------------------------------------	----

W celu otrzymywania bezpłatnego Newslettera Kancelarii **LEGALPARTNER** Filipczyk KarabasZ Żebryk Spółka Partnerska Radców Prawnych należy odwiedzić stronę Kancelarii www.legalpartner.pl, a następnie w lewym dolnym rogu wskazać adres e-mail, na który życzą sobie Państwo otrzymywać Newsletter Kancelarii.

Radca prawny obrońcą

W dniu 18 października 2013 roku Prezydent RP podpisał ustawę reformującą procedurę karną, przewidującą m.in. szerszy dostęp do pomocy prawnej dla stron procesu. Zarezerwowane dla adwokatów uprawnienia do bycia obrońcą w sprawach karnych i karno-skarbowych przyznano też radcom prawnym. Warto przypomnieć, iż obecnie w sprawach karnych radca prawny może być pełnomocnikiem pokrzywdzonego oraz powoda cywilnego, a także w wyjątkowych sytuacjach – świadka. Radca prawny może być jedynie obrońcą obwinionego w postępowaniu wykroczeniowym.

Uważa się, że dzięki tej zmianie rynek usług prawniczych stanie się bardziej przejrzysty i konkurencyjny. Po pierwsze zniknie nieuzasadniony i sztuczny podział kompetencyjny na dwie grupy prawników (adwokatów i radców prawnych), gdzie jednej z nich przyznano swoisty monopol na świadczenie usług prawnych w sprawach karnych i karno – skarbowych. Taką decyzję ustawodawcy określa się mianem epokowej, ponieważ

ostatecznie kładzie kres rozdziałowi kompetencyjnemu między dwiema grupami zawodowymi o takim samym poziomie kompetencji, wiedzy i profesjonalizmu. Po drugie obywatele zyskają większy dostęp do usług prawnych w sprawach karnych, co zwiększy ich zaufanie do wymiaru sprawiedliwości.

Wskazać należy, że możliwość świadczenia usług prawnych w charakterze obrońcy w sprawach karnych i karno – skarbowych to uprawnienie dla radców prawnych, a nie obowiązek. Radca prawny nie będzie zobowiązany do pomocy z urzędu w zakresie obron karnych, jeśli nie wyrazi takiej woli i nie wpisze się na listę prowadzoną przez prezesów sądów okręgowych.

W trakcie prac Senatu na posiedzeniu w dniu 20 września 2013 roku doprecyzowano, że radca prawny nie będzie mógł występować w charakterze obrońcy, jeżeli pozostaje w stosunku pracy z jakimkolwiek podmiotem. Ponadto przesunięty został termin wejścia ustawy w życie z pierwotnego 1 stycznia 2015 roku na 1 lipca 2015 roku.

[ptw]

Nowy Informator Statystyczny**Informator Statystyczny**
Wymiaru Sprawiedliwości

W dniu 2 października tego roku uruchomiono Informator Statystyczny

Wymiaru Sprawiedliwości dostępny na stronie www.isws.ms.gov.pl. Ideą przyświecającą Ministerstwu Sprawiedliwości była przede wszystkim chęć zwiększenia

wiedzy obywateli na temat efektów działania sądownictwa. Portal wskazuje na dobre praktyki wdrażane w wymiarze sprawiedliwości, zawiera wskaźniki pozwalające na wizualizację rankingu pracy sądów, opisy stosowanych pojęć i definicji, a także dane umożliwiające porównanie pracy sądownictwa polskiego na tle innych krajów Unii Europejskiej.

Nowa witryna zawiera także dane statystyczne dotyczące jednostek podległych Ministrowi Sprawiedliwości. ISWS może ułatwić pracę organizacjom pozarządowym, przedstawicielom środowisk naukowych, ekspertom, mediom a także innym zainteresowanym. Dzięki ISWS każdy będzie mógł

pozyskać informację statystyczną na temat realnego stanu wymiaru sprawiedliwości.

Źródło – www.ms.gov.pl

[aa]

Monitor Sądowy i Gospodarczy on – line

W dniu 27 września 2013 roku Sejm RP zdecydował o przyjęciu nowelizacji ustawy o wydawaniu Monitora Sądowego i Gospodarczego. Jedną z ważniejszych zmian jest zniesienie obowiązku przechowywania egzemplarzy Monitora Sądowego i Gospodarczego w siedzibie przedsiębiorcy. Utrzymanie tego obowiązku jest całkowicie bezzasadne, ponieważ Ministerstwo Sprawiedliwości zagwarantowało powszechny i nieskomplikowany

dostęp on – line do treści ogłoszeń zamieszczonych w tym dzienniku urzędowym. Celem nowelizacji jest przede wszystkim dostosowanie ustawy z dnia 22 grudnia 1995 roku o wydawaniu Monitora Sądowego i Gospodarczego do wymogów konstytucji RP oraz aktualnego stanu prawnego. Nowelizacja przewiduje, że ogłoszenia i ogłoszenia w Monitorze będą podlegać opłacie, z wyjątkiem ogłoszeń o wpisie do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego dokonywanych przez sąd rejestrowy z urzędu.

Źródło – www.ms.gov.pl

[as]

Nowelizacja Kodeksu pracy

Z dniem 1 października 2013 roku weszła w życie ustawa z dnia 26 lipca 2013 roku nowelizująca Kodeks pracy. Wprowadzone zmiany dotyczą zasad i trybu udzielania urlopów wychowawczych. Zgodnie z nowymi przepisami każdemu z rodziców lub opiekunów dziecka w 36 – miesięcznym urlopie wychowawczym przysługuje 1 miesiąc urlopu „na wyłączność”. Oznacza to, iż faktyczny wymiar urlopu wychowawczego dla jednego z rodziców lub opiekunów dziecka wynosi maksymalnie 35 miesięcy. Wyłączny charakter

pozostałego miesiąca urlopu powoduje, że nie można go przenosić na drugiego rodzica lub opiekuna, aby ten mógł wykorzystać całe 36 miesięcy urlopu wychowawczego. Wyjątek stanowią jedynie sytuacje, gdy np. drugi rodzic nie żyje lub nie przysługuje mu władza rodzicielska.

Zmianie uległ również sposób wykorzystania przysługującego rodzicom urlopu wychowawczego. Przed nowelizacją Kodeks dopuszczał możliwość wykorzystania urlopu w nie więcej niż 4 częściach. Obecnie urlop ten można dzielić na 5 części. Ponadto został zwiększony z 3 do 4 miesięcy okres wspólnego korzystania z urlopu wychowawczego przez rodziców.

Dodatkowo nowelizacja Kodeksu pracy wprowadza korzystne zmiany w zakresie proporcjonalnego obniżania wymiaru urlopu wypoczynkowego. Dotyczy to sytuacji, gdy rodzic korzysta z urlopu wychowawczego w tym samym roku kalendarzowym, w którym nabył prawo do

urlopu wypoczynkowego, a następnie powraca w tym samym roku do pracy. Począwszy od dnia 1 października 2013 roku urlop wypoczynkowy nie będzie pomniejszany o czas przebywania pracownika na urlopie wychowawczym. [gw]

Znaczenie prawne uchwał Sądu Najwyższego

Bardzo często strony postępowania sądowego oraz ich pełnomocnicy powołują się na orzeczenia Sądu

Najwyższego, które mają uzasadniać przedstawioną przez nich tezę bądź też obalać argumentację przeciwnika. Także sądy powszechne bardzo często opierają swoje stanowiska na orzeczeniach Sądu Najwyższego. Często cytują ich treść we własnych uzasadnieniach wydanych rozstrzygnięć. Czy zatem stanowisko Sądu Najwyższego jest wiążące dla innych sądów?

W świetle przepisu art. 175 Konstytucji RP w Polsce wymiar sprawiedliwości sprawują Sąd Najwyższy, sądy powszechne, sądy administracyjne oraz sądy wojskowe. Choć w przepisie tym Sąd Najwyższy został zrównany z sądami powszechnymi, to na podstawie przepisu art. 183 Konstytucji RP sprawuje nadzór nad działalnością sądów powszechnych i wojskowych w zakresie orzekania. W tym celu ustawa z dnia 23 listopada 2002 roku o Sądzie Najwyższym wyposaża ten Sąd w kompetencję do podejmowania uchwał wyjaśniających przepisy prawne, budzące wątpliwości orzecznicze lub uchwał rozstrzygających problemy prawne w konkretnej sprawie.

Zgodnie z art. 61 § 6 przywołanej ustawy, uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego, składu połączonych Izb oraz składu całej Izby z chwilą ich podjęcia uzyskują moc zasad prawnych. Uchwała podjęta w składzie siedmiu sędziów nie nabiera mocy zasady prawnej, chyba że skład orzekający postanowi inaczej.

Uchwały wpisane do księgi zasad prawnych wiążą składy Sądu Najwyższego w innych sprawach. Jeżeli inny skład Sądu Najwyższego zamierza odstąpić od zasady prawnej, wówczas przedstawia powstałe zagadnienie do rozstrzygnięcia pełnemu składowi Izby lub Sądu.

Niezależnie od podejmowania uchwał stanowiących zasady prawne, każdy sąd powszechny rozpatrujący apelację może zwrócić się do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie kwestii prawnej budzącej wątpliwości w konkretnej sprawie poprzez zadania pytania prawnego. W tym wypadku sąd orzekający w zwykłym toku instancji, po podjęciu przez Sąd Najwyższy uchwały odpowiadającej na pytanie prawne, jest związany w konkretnej sprawie stanowiskiem Sądu Najwyższego niezależnie od faktu, czy jego uchwała posiada moc zasady prawnej, czy też nie.

Inne orzeczenia Sądu Najwyższego formalnie nie mają znaczenia dla sądów powszechnych. Uznaje się jednak, że wiążą one sądy niższych instancji „siłą autorytetu” Sądu Najwyższego.

[jk]

Zatrudnienie niepełnosprawnych

Od 1 stycznia 2014 roku nastąpią kolejne zmiany w systemie dofinansowań do pensji pracowników niepełnosprawnych objętym

regulacją ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (j.t. Dz.U. 2011/ 127/ 721 z późn. zm.). W dniu 8 października 2013 roku Rada Ministrów przyjęła projekt nowelizacji ustawy, który zakłada odejście od różnicowania wysokości pomocy dla przedsiębiorców poprzez wprowadzenie takich samych kwot dofinansowania do zatrudnienia niepełnosprawnych na otwartym rynku, jak i w zakładach pracy chronionej. Zdaniem Rządu wprowadzenie zmian jest konieczne, aby zrównoważyć stan finansów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

Wyrównanie dopłat szczególnie odczuwają zakłady pracy chronionej (ZPChr), dla których oznacza to znaczne obniżenie wsparcia. Zrównanie dopłat może spowodować rezygnację pracodawców ze statusu ZPChr. Jest to tym bardziej prawdopodobne, że w ostatnich latach ta grupa pracodawców utraciła wiele przywilejów z nim związanych; jednocześnie utrzymano obowiązki, które muszą wypełniać.

Na osobę zatrudnioną w zakładzie pracy chronionej pracodawca otrzymuje 180 proc. najniższego wynagrodzenia w przypadku znacznej niepełnosprawności, 100 proc. najniższego wynagrodzenia w przypadku umiarkowanego stopnia niepełnosprawności i 40 proc. najniższego wynagrodzenia w przypadku osób z lekkim stopniem niepełnosprawności. Dla porównania pracodawcy na otwartym rynku otrzymują 70 proc. tych kwot.

Zagrożone utratą pracy są zwłaszcza osoby o lekkim stopniu niepełnosprawności, ponieważ największe obniżki dotyczą dopłat do pensji tych osób, podczas gdy stanowią oni najliczniejszą grupę pracujących niepełnosprawnych.

Przeciwko zaproponowanym przez Rząd zmianom protestują pracodawcy, którzy są zaskoczeni tak dużymi cięciami. Zwracają również uwagę, że rządowe propozycje wprowadzają stałe kwoty dofinansowań nie uzależniając ich od wysokości minimalnej pensji. Nowym rozwiązaniem nie towarzyszy żaden mechanizm waloryzacji czy podwyższenia dopłat. Powinien on być przewidziany chociażby ze względu na rosnące koszty płac.

[ek]

Spółka nie odpowiada za przestępstwo członka zarządu

W dniu 18 września 2013 roku Sąd Najwyższy w wyroku pod sygn. V KK 187/13 potwierdził,

że obecnie odpowiedzialność podmiotów zbiorowych, czyli np. spółek, jest zawężona i nie dotyczy przestępstw osób zarządzających, wobec czego nie można karać spółki za przestępstwa popełnione przez jej prezesa lub wiceprezesów. Od prawie dziesięciu lat polskie prawo pozwalało nałożyć karę nie tylko na bezpośredniego

sprawcę czynu, ale też na spółki i fundacje za przestępstwa osób w nich zatrudnionych. Wynika to z ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary.

Sąd Najwyższy w swym orzeczeniu zwrócił jednakże uwagę na to, iż odpowiedzialność spółki za przestępstwo popełnione przez jej prezesa nie może mieć charakteru automatycznego, lecz jest zależna od udowodnienia spółce jej winy w nadzorze albo w wyborze.

[jk]

=====

Odpowiedzialność gminy za szkodę wyrządzoną przez wykonawcę

Do uwolnienia się przez gminę od odpowiedzialności za

szkodę powstałą na skutek nienależytego utrzymania czystości i porządku na terenie

gminy nie wystarczy powołanie się na zawartą umowę z przedsiębiorcą. Gmina uniknie odpowiedzialności na podstawie art. 429 k.c. tylko wtedy, gdy wykaze, że powierzyła utrzymanie porządku przedsiębiorcy, który zawodowo trudni się wykonywaniem tego rodzaju czynności. Tak orzekł Sąd Okręgowy w Kielcach w sprawie pod sygn. akt II Ca 487/13. W sprawie tej poszkodowana na skutek poślizgnięcia się na chodniku w okresie zimy, domagała się zapłaty zadośćuczynienia od gminy. Sąd I Instancji uznał, że gmina zwolniona jest od odpowiedzialności na zasadzie art. 429 k.c., bowiem w ramach umowy powierzyła czynności związane z utrzymaniem czystości i porządku przedsiębiorcy, który w zakresie swojej działalności trudni się wykonywaniem

tego rodzaju czynności. Za winnego powstaniu szkody sąd uznał przedsiębiorcę, który nienależycie wywiązał się ze swoich zobowiązań umownych. Sąd odwoławczy, na skutek apelacji wniesionej przez poszkodowaną, nie podzielił stanowiska sądu I instancji wskazując, że gmina nie uwolniła się od odpowiedzialności w związku z art. 429 k.c. wobec nieudowodnienia koniecznej przesłanki – zawodowego wykonywania czynności związanych z utrzymaniem czystości i porządku przez przedsiębiorcę. Sąd wskazał, że to na gminie ciążył obowiązek wykazania, że czynności te zostały powierzone profesjonalście oraz, że mieszczą się one w zakresie jego działalności zawodowej. Na tej podstawie Sąd Okręgowy uznał, że gmina ponosi odpowiedzialność za brak nadzoru nad wykonaniem umowy zawartej z przedsiębiorcą. W efekcie Sąd zasądził na rzecz poszkodowanej zadośćuczynienie od pozwanej gminy oraz przedsiębiorcy na zasadzie *in solidum* („solidarności niewłaściwej”).

Źródło – www.orzeczenia.ms.gov.pl

[wrg]

Podatki muszą się przedawniać

Skorzystanie w toku kontroli podatkowej przez organ skarbowy z możliwości ustanowienia hipoteki przymusowej na

nieruchomości podatnika w wypadku uzasadnionej obawy niewykonania zobowiązania podatkowego jest zgodne z ustawą zasadniczą.

Tak orzekł Trybunał Konstytucyjny w wyroku wydanym w sprawie SK 40/12 w dniu 8 października 2013 roku, zapadłym na skutek rozpoznania połączonych skarg kasacyjnych podatnika – spółki z o.o., dotyczących stosowania hipoteki przymusowej podczas kontroli podatkowej. Jednocześnie Trybunał stanął jednak na stanowisku, że sprzeczne z ustawą zasadniczą jest całkowite wyłączenie przedawnienia zobowiązań podatkowych zabezpieczonych hipoteką przymusową.

Przesłanka "uzasadnionej obawy niewykonania zobowiązania podatkowego" nie prowadzi do ograniczenia zakresu sądowej kontroli decyzji o zastosowaniu hipoteki przymusowej w czasie kontroli podatkowej, sprawowanej przez sądy administracyjne. Trybunał podkreślił jednak, że obowiązkiem organów skarbowych jest wykazanie, z powołaniem konkretnych elementów sytuacji podatnika, zwłaszcza jego sytuacji

majątkowej, że istnieje prawdopodobieństwo jego niewypłacalności oraz ujawnienie w uzasadnieniu decyzji zabezpieczającej szczegółowe i rzeczywiste powody zastosowania zabezpieczenia w postaci hipoteki przymusowej.

Pomimo braku wyraźnego umocowania instytucji prawnej przedawnienia zobowiązania podatkowego w treści ustawy zasadniczej, Trybunał wskazał, że skoro przewidział ją ustawodawca w przepisach rangi powszechnie obowiązującej, powinien przestrzegać w tym zakresie standardów konstytucyjnych. Całkowity brak przedawnienia należności zabezpieczonych hipoteką przymusową podczas kontroli podatkowej powodować może pozorność tej instytucji i stanowić przekroczenie zakresu swobody regulacyjnej, przysługującej ustawodawcy w zakresie prawa podatkowego.

Zakwestionowany art. 70 § 6 Ordynacji podatkowej w badanym brzmieniu decyzją ustawodawcy utracił moc obowiązującą 31 grudnia 2002 r. Jego obecnym odpowiednikiem jest art. 70 § 8 Ordynacji podatkowej, który budzi podobne wątpliwości i wymaga pilnej interwencji ustawodawcy.

Źródło – www.trybunal.gov.pl

[so]

Prawo do obrony z urzędu

Trybunał Konstytucyjny w dniu 8 października 2013 roku [K 30/11] rozpoznał wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczący odmowy

oraz cofnięcia wyznaczenia obrońcy z urzędu. Trybunał podzielił stanowisko RPO i uznał za niezgodny z Konstytucją RP przepis art. 81 § 1 Kodeksu postępowania karnego w zakresie, w jakim nie przewiduje on sądowej kontroli zarządzenia prezesa sądu o odmowie

wyznaczenia obrońcy z urzędu dla oskarżonego, który złożył stosowny wniosek.

Zakwestionowane przepisy dotyczą warunków wyznaczania obrońcy z urzędu oraz okoliczności, w jakich oskarżony może zostać pozbawiony prawa do korzystania z tak wyznaczonego obrońcy. Trybunał Konstytucyjny przyjął, że rozstrzygnięcie o przyznaniu bądź odmowie przyznania obrońcy z urzędu jest „sprawą” w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, a jej rozstrzygnięcie powinno, co do zasady, podlegać weryfikacji sądowej, zgodnie z wymogami art. 45 ust. 1

oraz art. 78 konstytucji. W ocenie Trybunału Konstytucyjnego cofnięcie wyznaczenia obrońcy z urzędu na podstawie art. 78 § 2 k.p.k. dotyczy kwestii mającej zasadnicze znaczenie z punktu widzenia realizacji przez oskarżonego przysługującego mu prawa do obrony w procesie karnym. Rozstrzygnięcie sądu oddziałuje bowiem bezpośrednio na sytuację prawną oskarżonego i powinno podlegać merytorycznej weryfikacji.

Źródło – www.trybunal.gov.pl

[ek]

Likwidacja „małych sądów” skutkuje nieważnością postępowań sądowych?

Uzasadnienie zapadłej 17 lipca 2013 roku uchwały Sądu Najwyższego [III CZP 46/13]

budzi niepokój Ministerstwa Sprawiedliwości jak i samych sędziów. W uchwale Sąd Najwyższy przesądził, że sędziogo na inne stanowisko przenieść może tylko i wyłącznie Minister sprawiedliwości. Problem w tym, że od kilku lat (od uchwały SN podjętej w pełnym składzie w 2007 roku) zajmuje się tym podsekretarz stanu. Problem dotyczy blisko tysiąca sędziów (ponad 500 przeniesionych podczas likwidacji 79 najmniejszych sądów rejonowych, blisko 400 poprzez podział sądów rejonowych w Poznaniu i Szczecinie) oraz setek tysięcy prowadzonych przez nich spraw. W opozycji do poglądu

wyrażonego w uchwale z 17 lipca 2013 roku orzekł jednak Sąd Najwyższy w innym składzie w Izbie Karnej w wyroku z dnia 15 października 2013 roku [sygn. akt III KK 280/13 i stwierdził, że jeżeli w składzie orzekającym zasiadał sędzia, którego decyzji o przeniesieniu do innego sądu nie podpisał osobiście Minister sprawiedliwości, nie stanowi to podstawy uchylecia wyroku.

Minister Sprawiedliwości wystąpił do Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o skierowanie sprawy do rozpoznania przez pełny skład SN i ustalenie zasady prawnej. Jeśli Sąd Najwyższy orzeknie jak w uchwale z dnia 17 lipca 2013 roku, to może się okazać, że tysiące spraw trzeba będzie rozpocząć od nowa z uwagi na nieważność postępowania.

[ptw]

Program Promocji Wiedzy o Konstytucji

Rozpoczęła się III
edycja Konkursu
Wiedzy o Konstytucji

dla dzieci z klas szóstych szkół podstawowych na terenie Gminy Będzino. Organizatorem konkursu, pod patronatem Wójta Gminy Będzino, jest kancelaria LEGALPARTNER Filipczyk KarabasZ Żebryk. Celem programu jest upowszechnianie wiedzy o wartościach konstytucyjnych.

Akcja składa się z dwóch etapów: części dydaktycznej oraz części konkursowej. W ramach spotkania w

szkołach uczniowie uczestniczą w wykładzie o historii konstytucji oraz zasadach demokracji.

Każdy z uczniów otrzymuje opracowanie odpowiadające treści prezentacji, pozwalające na przygotowanie się do części konkursowej i utrwalenie przekazanej wiedzy.

Dodatkowo egzemplarze Konstytucji RP, które zabierają do domowej biblioteczki. W ramach części konkursowej szóstoklasiści napiszą prosty sprawdzian składający się z kilku pytań, krzyżówki oraz otwartego pytania o, ich zdaniem, najważniejszą wartość konstytucyjną.

W tym roku programem na terenie szkół Gminy Będzino (w Mścicach, Tymieniu, Łeknie oraz Dobrzycy) objętych zostało 78 dzieci.

[kz]

Przeznaczeniem niniejszego opracowania jest wskazanie na wybrane informacje i zagadnienia prawne, które nie mają jednak charakteru ostatecznego ani wyczerpującego i nie mogą zastępować profesjonalnej opinii ani porady prawnej. Zainteresowanych pogłębioną analizą lub wyjaśnieniem zagadnień przedstawionych w Newsletterze prosimy o kontakt z Kancelarią.

Koszalin, 19 października 2013 roku